

ZÁPISNÍK
DĚDY
OSVOBODITELE

VÍTĚZSLAV ŘÍČKA
(nom-de-plume)

ZÁPISNÍK DĚDY OSVOBODITELE

Vítězslav Říčka

Nom-de-plume

MALÁ VÍSKA

Cesta do kopce, mezi domy, co jsou v přírodě postaveny
Dějiny lidí, co jim život dal, jsou v nich napsány
Mezi lesy v kopcích
Zdejší čas plynoucí v rocích

V Česku malá víska s obyvateli si svůj život zde žije
Vesnický den za dnem odkrývá nejednoho obyvatelova domu své
taje
V malebné venkovské krajině
Je za domy výhled na louky a lesy porostlé stráně

Česká víska v podhůří Jesenických hor
Zažila klidné časy i obyvatelův vzdor
Je to víska Čaková
Byla to obyvatelstva doba taková

Dávno v jejich životě
Nyní v mírovém období se občas střípky minulosti objeví skrytě
Za dveřmi domu
V českém dějinném lomu

Malá víska v přírodě usídlená
Lidmi s vlastní historií obydlená
V malebné venkovské krajině
S domy a výhledem na louky a lesy porostlé stráně

MALÝ CHLAPEC

Nedaleko vesnice Čaková v blízkém městě
Je vnuk rodiny Čakovské na tomto místě
V okolí domova si hrající
Na základní školu chodící

Tak jako každé jiné dítě běhá venku
Táta k němu hovoří běž se raději učit synku
On s ostatními kamarády za míčem je běhající
Volný čas po škole na travnatém hřišti trávící

K večeru za soumraku už musí domů
I když se mu ještě vrátit nechce přichází k domovu svému
Chlapec u večerních úkolů poslouchá hovor rodičů
S tím, že tady se budou otevírat pohraniční zámky, díky novým
událostním klíčům

Malý ještě nechápe a rodičům nerozumí co tím myslí
Jsou léta, která období uzavřených hranic nesly
Ulehá do své postele
Pomalu usíná a sní o tom, co se nachází v blízkém uzavřeném
kostele

U kterého si hraje s ostatními dětmi
S myšlenkami, že by se tam bál jít za tmy
Další ráno musí do školy
Kde také po školní kroužky mládežnických jisker a a pionýrů byly
Všechny děti jsou při svátcích uniformované

Do modrých košil s červenými šátky oblečené
V této době vyrůstá
Netušící, že u českého národa se tvoří nová společensko-politická
cesta

ROK 1987

Je víkend v dopoledni jarním
Tento den je ČSSR v čase sportovním
Malý chlapec před televizi sedí
Na černobílé obrazovce sleduje strahovské dění

Televize ve svém přenosu spartakiádu vysílá
Na velké množství lidí, kteří cvičí v choreografii se dívá
Sedí a sleduje na strahovském hřišti dění
Jak se jejich cvičení v různé formace mění

Do Československa přijeli lidé ze všech socialistických zemí v roce
1987, kdy je spartakiádní doba
Lidé cvičí a z megafonů jim k tomu hraje hudba
Jako každý rok při prvomájové události
Cvičit zde lidé přijeli ze své vlasti

Účast je povinná
Před televizorem sedí celá rodina
Takové jsou časy socialistické
Bez výběru svobodné volby realistické

Malému chlapci se cvičení na Strahově líbí
Je ještě malý a nerozumí tomuto období
Opěvné zprávy jsou v televizi
Národ postupně směřuje k jiné vizi

RODINNÝ SRAZ

U Čakovské vísky další vesnice
Pojmenovaná Zátor, kde se sešla celá rodina, malý kluk a také jeho
bratranec a sestřenice
Je víkend a všichni jsou v hovoru
Vítající se před domem na dvoru

Malému chlapci a sestřenicím, bratranec ukazuje jejich malé
hospodářství a pole za domem
Jejich otcové mezitím kouří cigarety za rohem
V hovoru jsou tři bratři, kdy jsou po delší době v setkání
Plní dojmů současného dění, jenž je v jejich očekávání

Chlapec se sestřenicemi a bratrancem se vrací ze zahrady
Bratranec je z nich nejstarší a dává všem okolo hospodaření na statku
rady
Bere malého chlapce do garáže
S tím, že mu svůj motocykl simson ukáže

Tentokrát ho, ale ještě nesveze
Opravuje výfuk a má ruce celé od černé saze
Všichni jsou zavolání do domu
Kde je v koupelně plno kouřového dýmu

Bratranec je svým otcem a jeho bratry do ní zavolán
Všichni tři bratři zde kouří a popíjejí pálenou slivovici, kde k nim
právě může přisednout z dětí jen on sám

Je z nich nejstarší, tak je už skoro mezi dospělými
Pouští se s nimi potichu do hovoru o současném dění v české
společnosti za dveřmi koupelnovými

S tím, že je nikdo nesmí slyšet
Malý chlapce stojí za dveřmi, ale do koupelny není vidět
Stojí a poslouchá, jak se v tichosti baví
Popíjejí slivovici a očekávaný převrat ve společnosti slaví

Malý chlapec je ve zjištění, že se tam nic vlastně nedozví
Jde za ostatními členy rodiny, protože je ještě malý a jejich debarám
nerozumí

Hraje si se sestřenicemi
Zatímco otcové jsou v dobrém rozmaru se svými slivovicemi

Rozhodnou se, že dětem destilační zařízení na pálenou slivovici
ukážou

Všechny šrámy rodinné situace tím smažou
Co jim zatím život přináší

Je rok 1987 a do nových politicko-společenských událostí se pomalu
vnáší

ROZLOUČENÍ

Přichází večer a dospělí rodinného setkání jsou již
v podnapilém stavu

Bratři ve vzpomínkách řešili, že ten nejstarší se v roce 1968 objevil
v davu

Který nastal při okupaci vojsk varšavských paktu

Za mlada jako student se zúčastnil v Praze protestního aktu

Někteří z rodiny dopíjejí

V podroušeném zraku společně rozjímají

Již se chystají k odchodu z domu nejstaršího bratra

Jeden z podroušených bratrů marně po klíčích pátrá

Někde je zanechal

Nejstarší bratranec malého kluka je omylem na věšák k ostatním
klíčům dal

U vchodových dveří společně se svým strýcem v podnapilém stavu
stojí

Okolo ramen se drží a na sebe hledí v úsměvu s tím, že jsou rádi, že
je mají

Všichni na dvoře na ně už čekají

Oba dva vychází ze dveří a k autům se pomalu trmácejí

Ještě ve svém objetí před autem se na nohách sotva drží

Vypitá láhev slivovice jim skelný zrak mlží

Všichni z rodiny usedají do vozidel
Jeden z nich je dědův spartak, který se s malým chlapcem a jeho
rodiči domů do Čakové pomalu rozjel
V loučení ještě všichni v otočení k rodině z nejstarších bratrů mávají
Celorodinné setkání v Zátoře úspěšně za sebou mají

Ve střízlivém stavu zůstali večer jen řidiči a děti
Pozdravy na cestě domů k sobě navzájem letí
Všichni a každý v jinou stranu odjeli
Jedni jsou ze Zátora, prarodiče malého vnuka s rodiči v Čakové měli

PO ROCE

Ve městě, kde malý chlapec bydlí a do základní školy chodí
S kamarády z okolí svého bydliště si chodí hrát ven, kteří mu
v některých klukovinách radí
Jsou starší, tak jej učí nejen nezbedinám
Ale i výukovým školním potřebám

Jsou znalejší i ve společenskopolitických novinkách
Přichází s novými událostmi tohoto roku ve zprávách
Zkouší malého chlapce ze slova, co je přestavba
Ten neví, kluci se smějí a odpověď mu přichází, že je to nová
pokusná hospodářská doba

Ten to mlčky přejde, protože tomu nerozumí a také ho to ještě
nezajímá
Raději by vyměnil časopisy a známky, které má
Ve škole s nimi téměř všichni kšeftají
Jeho výměnnému obchodu se dobře daří

Ovšem učitelky vše zjistili
Malý chlapec je pokárán, že někteří spolužáci mu peníze vyplatili
Těm však za jejich peníze časopisy dal
Za nepřiměřenou hodnotu je neprodal

Je v novém roce, kdy se schyluje k novým společensko-politickým událostem

On se, ale hlavně těší na prázdniny, které přichází s létem

Bude je u svých prarodičů trávit

U jedněch na výlety jezdit, u druhých se učit včelařit

V ČAKOVÉ

Vesnice Čaková je v měsíci září a podzim pomalu přichází
Prarodiče malého vnuka zrající ovocné plody sklízí
Babí léto je, ale stále ve slunném dni
A jejich vnoučata po babiččinném koláči tajně sní

Některé vnoučata pomáhají, ale malého chlapce to zmáhá
Většinu nasbíraného ovoce do pusy dává
Sběr plodů do košíku ho nebaví, protože je příliš velký
Zajímají ho spíše za zahradou pastviny a louky

Občas tam zahlédne zajíce či srnce
Z lučních kvítí jeho sestřenice pletou věnce
Jeden z nich mu na hlavu dávají
On odmítá, že není květinová víla a všichni se smějí

Vesnice Čaková je v přicházejícím podzimu
Babička v odpoledním dni jde s vnoučaty do jediného místního
krámu
Obchůdek není příliš potravinovým výběrem zásobeno
Ale vše potřebné jídlo je zde zakoupeno a každé z vnoučat sladkostí
odměněno

Obchůdek v dolní části vesnice
Prarodičův dům je ve střední, a tak nákup mají ve vozičku, který
tlačí společně do kopce
Všechny potřebné suroviny babička pro koláč má
Dnes ho upeče a zítra všem vnoučatům na ranní snídani dá

Vesnice Čaková je v babím létě
S místní krajinou v poklidném přírodním světě

